

BESZÁMOLÓ

a helyi adóbevételek növelése érdekében tett intézkedésekről

(Készült: a Képviselő testület 2022. december 14-i ülésére)

Vezetői összefoglaló:

Az elkészített anyag célja, hogy beszámoljon a 2022-es évben végzett adóhátralék beszédéről, annak formáiról és eredményéről.

A tevékenység pénzügyi kihatás: az ellenőrzési és végrehajtási folyamat eredményeként 2022. november 30-ig **444 654 890 Ft** bevételt realizált az önkormányzat.

Részletes kifejtés:

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvénye, a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítandó közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok közé sorolja a helyi adóval kapcsolatos feladatokat. Az önkormányzat lényegi eleme, a helyi közügyek intézése, a helyi közhatalom gyakorlása, ennek egyik fontos eleme a helyi adók rendszere. Az önkormányzat képviselő-testületének egyik alapjoga, hogy önkormányzati rendelet útján a helyi adóztatást szabályozza.

A Htv. és ennek felhatalmazása alapján elfogadott önkormányzati rendeletek biztosítják az adóztatás kereteit és feltételeit.

Az állami feladatok ellátását az állam közvetlenül vagy a helyi önkormányzatokon keresztül látja el. Az Országgyűlés által meghatározott önkormányzatokra kötelező feladatok biztosításához az államnak a valós bekerülési költséget kellene finanszíroznia.

Sajnos több évtizedes gyakorlat, hogy az állam az általa meghatározott kötelező önkormányzati feladatok ellátására nem biztosítja a megfelelő finanszírozást, ezért az önkormányzatok helyi adóbevételeiből kénytelenek kiegészíteni például a bölcsőde, az óvodák, a szociális ellátás vagy az egészségügy finanszírozását.

A rendszerváltáskor megszületett új szabályok, amelyek az állam és az önkormányzat feladatellátását biztosítják, annak szellemében születtek meg, hogy az önkormányzatok gazdasági önállósága garantált legyen. A helyi adórendszer működtetése olyan fejlesztésekre, felújításokra vagy önként vállalt feladatokra kell fordítani, ami a város hosszú távú érdekét szolgálja.

Az önkormányzatok az utóbbi pár évben egyre rosszabb anyagi helyzetbe kerültek. A gépjárműadó elvonása, a szolidaritási hozzájárulás, a Covid-19 járvány miatt meghozott kormányzati intézkedések (többletkiadások, bevétel befagyasztások) olyan állapotokat idéztek elő, ami a gazdálkodást megnehezítette. Ehhez jött még hozzá a 2022-es év energiaválsága és az elmúlt 12 év nem megfelelő gazdasági intézkedései miatt kialakult, Európában talán a legmagasabb infláció. Ebben a gazdasági helyzetben az önkormányzatok magukra hagyva kénytelenek megbirkózni a rájuk rótt feladatokkal, beleértve az energiaválság okozta többletköltségek kigazdálkodását is.

A kormányzat intézkedéseket - többek között bevételnövelő intézkedéseket - vár el az önkormányzatoktól. Ennek egyik legkézenfekvőbb megoldása lenne az adómértékek megemlése, márcsak azért is, mert az Önkormányzat illetékességi területén lévő adómértékek messze elmaradnak a Pénzügyminisztérium által kiadott adómaximumoktól. Van olyan adónem, ahol 10-12 éve nem történt emelés. Ebben az időtávban már az inflációs tényező sem elhanyagolható, még abban az esetben sem, ha az éves infláció mértéke nem is túl magas.

A következő táblázat a hatályban lévő adómértékeket mutatja be a Pénzügyminisztérium által megállapított adómaximum mértékek függvényében.

Adónem	2023. évre szólóan, az adómaximumok mértéke	Szentendrén hatályban lévő adómérték	Az adóztatás mértéke az adómaximumhoz képest
Építményadó	2190,9 Ft/m ²		
lakás		300 Ft/m ²	13,69%
üdülőépület		1350 Ft/m ²	61,80%
üzleti célú építmény		235 Ft/m ²	10,72%
		610 Ft/m ²	27,84%
		1165 Ft/m ²	53,17%
		1290 Ft/m ²	58,87%
Telekadó	398,3 Ft/m ²	200 Ft/m ²	50,21%
Magánszemélyek komm. adója	33859,6 Ft/adótárgy	17240 Ft/adótárgy	50,91%
Idegenforgalmi adó	597,5 Ft/fő/vendégj.	420 Ft/fő/éjszaka	70,29%
Iparüzési adó	adóalap 2 %-a	2%, de jelenleg a KKV-nál 1%	100%

A helyi adókból származó bevételek teljes egészében az azt megállapító önkormányzat saját bevételeinek számítanak, azt elvonni tőle nem lehet, ezért rendkívül fontos az önkormányzati autonómia és a gazdasági önállóság szempontjából.

Szentendrén a közel 2 180 000 e Ft-os adóbevétel jelentős forrása a stabil gazdálkodásnak, ezért az adóbevételek növelésére tett intézkedéseknek fontos szerepe jut a mindenkori éves költségvetés tervezhetősége szempontjából.

Bármennyire logikus, kézenfekvő és indokolható lenne egy legalább szinten tartó adómérték emelés, a Városvezetés alapos mérlegelés után úgy döntött, hogy a jelenlegi, mindenkit érintő gazdasági helyzetben nem ró további terheket a lakosságra és nem emeli az adómértékeket a 2023. évre szólóan.

A Városvezetés az energetikai korszerűsítések támogatása, a takarékos gazdálkodás és a fejlesztések egy részének későbbre halasztása mellett döntve határozott az adóemelés ellen azzal, hogy Szentendre polgárai a következő évet a száguldó inflációval szemben szinten tartott adómértékek mellett élhessék meg. Ennek azonban világos, egyértelmű és jogilag elvárható „ellentételezése” az, hogy mindenki köteles megfizetni az esedékes helyi adóját a törvényi előírásoknak megfelelően, méghozzá pontosan, határidőben. Külön újabb és újabb figyelmeztetések nélkül is. Aki a kötelezettségét nem teljesíti, azokkal szemben a zéró tolerancia áll fenn a továbbiakban és valamennyi rendelkezésre álló jogi eszköz igénybevétele mellett kell garantálni helyi adók befizetését, ezért az adóhátralékok ellenőrzését és végrehajtását szigorúan vesszük a jövő évben is.

Jegyzői előterjesztés alapján már 2020. végén elfogadásra került egy adóérdekeltségi rendszer, melyet a Képviselő-testület egyhangúlag támogatott és melynek a munkatársak körében kifejtett motiváló hatása meghozta eredményét, amint az a beszámoló további részében látható.

Ezt az irányt kívánjuk folytatni, melynek érdekében decemberben kidolgozásra kerül a 2023-as ellenőrzési és végrehajtási terv, folytatódik az építmény-, telek- és kommunális adónemekben a felderítés, amely alapján a 2023-as év végére vélhetően a teljes adózói adatbázis a város rendelkezésére áll.

Részletes beszámoló az adóhatóság adóbevételek növelésére tett intézkedéseiről

1. Általános összefoglalás:

Az önkormányzati adóhatóság (továbbiakban: adóhatóság) látja el a helyi adók beszedését, ellenőrzését, az adóhátralékok behajtását, valamint hatósági munkát és egyéb más, önkormányzatokhoz telepített feladatokat is elvégez. (Pl. adók módjára történő behajtás.)

Az Adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény 22.§-a alapján az önkormányzati adóhatóság vezetője a Jegyző.

Az adóügyek egyedi hatósági ügyek, melyekben speciálisan kötött és szigorú szabályok érvényesülnek, melyek a személyes adatok védelmét szolgálják. Ilyen például az adótitok, melyet az Adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 127.§-a szabályoz és adótitoknak kell tekinteni minden, az adózást érintő tény, adatot, körülményt, határozatot, végzést, igazolást vagy más iratot. Ezen okok alapján a beszámolóban kizárólag általános összefoglalókat találhatunk, azonosítható módon, konkrét adózóra vonatkozó adatok nem szerepelhetnek benne.

Az adózás rendjét az Adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény, (továbbiakban: Art.) az eljárás rendjét az Adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény, (Air.) a végrehajtás rendjét az Adóhatóság által fogantatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény (Avt.) szabályozza. A helyi adók adóztatásának speciális kereteit Szentendre Város Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi adókról és az adózás rendjéről szóló 39/2009. (XI.18) számú önkormányzati rendelete szabályozza, mely rendelet kiterjed az építményadó, telekadó, magánszemélyek kommunális adó, idegenforgalmi adó, iparűzési adó adónemekre és az ehhez kapcsolódó fizetési könnyítési lehetőségekre.

Az adóhatóság az adóbevételek növelése érdekében alapvetően kétféle tevékenységet végez, egyfelől egy adóellenőrzési, másfelől egy adóvégrehajtási tevékenységet.

2. Adóellenőrzési tevékenység:

Az adóhatóság ellenőrzési tevékenysége az év elején jóváhagyott ellenőrzési terv alapján, az abban meghatározott ütemezésben – a fenti jogszabályok betartása mellett - történik.

Az adóellenőrzés lépései:

- a) Felszólítás
 - Eleget tesz a felszólításnak és beküldi az adatbejelentést, ezt követően adókötelezettséget megállapító határozat meghozatalára kerül sor.
 - Nem tesz eleget a felszólításnak, ezt követően a Jegyző által kiállított megbízólevél szerint helyszíni szemlén – pl méréssel – állapítjuk meg az építmény hasznos alapterületét, melyet helyszíni jegyzőkönyvbe foglalunk. A helyszíni szemle alapján, egy ún. ellenőrzést lezáró jegyzőkönyv készül, melyre az adózó észrevételel tehet, amennyiben nincs észrevétele, akkor kerül megállapításra az adókötelezettséget megállapító határozat, az alaptőke a késedelmi pótlék és a bírság tétellel együtt.
- b) Adómegállapítás felszólítás nélkül (a rendelkezésre álló tulajdoni lap alapján)

Az ellenőrzési folyamat meglehetősen szigorú szabályok között és nem egy gyors adóbevétel eredményező cselekmény.

Az adóhatóságunk a 2022. évben (november 30-ig) az alábbi ellenőrzési tevékenységeket végezte, melyből az alábbi bevételek keletkeztek:

Adóbevétel növelésére tett intézkedések	Elküldött darabszám	Beérkezett bevétel/Ft
TALAJTERHELÉS FELSZÓLÍTÁS	1 100	12 353 417
TELEK FELDERÍTÉS	69	25 053 200
ÉPÍTMÉNY FELDERÍTÉS	721	25 200 839
KOMM. ADÓ FELDERÍTÉS	169	2 372 832
IPARÚZÉSI ADÓ ELLENŐRZÉS	92	11 919 879
	2 151	76 900 167

A táblázatból látható, – annak ellenére, hogy az ellenőrzési folyamat nem tekinthető egy egyszerű és gyors bevételi forrásnak –, az ebből származó bevétel 76 900 167 Ft.

3. Végrehajtási tevékenység

A végrehajtási tevékenység a lejárt adókötelezettek beszedésére indul. A végrehajtási cselekmények közül az inkasszó, a munkabérletiltás, a mögöttes kötelezés, valamint a jelzálogjog bejegyzés vezetett eredményre. A végrehajtási cselekményeket minden esetben megelőzi egy fizetési kötelezettséget megállapító határozat, vagy egy adózó által benyújtott bevallás, illetve egy fizetési felszólítás, folyószámla értesítő.

Az adóhatóságunk a 2022. évben (november 30-ig) az alábbi végrehajtási tevékenységeket végezte, melyekből az alábbi bevételek keletkeztek:

Végrehajtási cselekmény:	tételszám	indított összeg	bevétel
Jelzálogjog bejegyzés:	25 db	20 243 335 Ft	1 685 833 Ft
munkabér/nyugdíj foglalás	64 db	20 385 366 Ft	9 329 767 Ft
hatósági átutalási megbízás	4454 db	915 405 527 Ft	327 239 995 Ft
cégbíróság megkeresése	57 db	66 522 579 Ft	
Hatósági átvezetés	1015 db	29 499 128 Ft	29 499 128 Ft
Munkáltató inkasszálása	4 db	- Ft	- Ft
Összesen:	5580 db	1 052 055 935 Ft	367 754 723 Ft

A táblázatból látható, hogy a végrehajtási cselekmények eredményeképpen 367 754 723 Ft érkezett a számlákra 2022. november 30-ig bezárólag.

A végrehajtási cselekmények eredményeképpen a hátralékok alakulása - november 30-ig - a következő:

	Adóév/év végi hátralékok összege/Ft				
	2018	2019	2020	2021	2022
Adónem	2018	2019	2020	Elviekben beszedhető	Elviekben beszedhető
Építményadó	84 736 727	92 797 078	95 277 302	54 459 295	39 648 471
Telekadó	26 952 226	22 112 618	30 695 350	21 464 818	959 820
Magánszemélyek komm. Adója	8 394 957	9 066 746	9 373 650	6 395 002	4 018 055
Idegenforgalmi adó	394 040	58 502	26 135	196 980	14 280
Iparüzési adó	48 249 388	116 083 812	156 561 196	32 800 378	38 039 066
Pótlék	11 874 172	15 895 584	22 395 142	15 899 091	16 631 191
Bírság	65 254 875	60 970 434	50 044 108	11 896 414	8 171 522
Talajterhelési díj	2 077 200	3 470 170	2 338 700	5 815 603	1 731 650
Összesen:	247 933 585	320 454 944	366 711 583	148 927 581	109 214 055

A táblázatból látható, hogy a hátralékok az eredményes végrehajtási cselekmények által jelentősen csökkentek. A 2018-2020-as évek hátralékaihoz képest a 2022. év kb. 200 000 000 Ft-os csökkenést mutat a hátralékok tekintetében.

Az ellenőrzési és a végrehajtási munka eredményeként a - 2022. év november 30-i állapota alapján – **összesen 444 654 890 Ft bevétel érkezett az adószámlákra.**

Szentendre Város Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 22/2016. (IX. 13.) önkormányzati rendelet 3/a számú sz. melléklet a Pénzügyi és Ellenőrző Bizottság feladatkörének 3. pontjában foglaltak alapján kérem, hogy a Bizottság a beszámolót tárgyalja meg és véleményezze!

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a beszámolót tárgyalja meg és a határozati javaslatot fogadja el!

Határozati javaslat

Szentendre Város Önkormányzat Képviselő- testülete úgy dönt, hogy

1. elfogadja a Beszámolót az abban szereplő tartalommal, továbbá
2. felkéri a Jegyzőt, mint az önkormányzati adóhatóság vezetőjét, hogy az adóellenőrzési és végrehajtási tevékenység eredményesebbé tétele érdekében a szükséges és lehetséges jogi lépéseket tegye meg.

Határidő: folyamatos

Felelős: Polgármester

Végrehajtásért közvetlenül felelős: Polgármesteri Kabinetvezető

Szentendre, 2022. december 06.

Fülöp Zsolt
polgármester

dr. Schramm Gábor
jegyző

A beszámoló törvényességi szempontból megfelel.

Szentendre, 2022. december 06.

dr. Bartha Enikő
aljegyző

A döntés az önkormányzat költségvetésében bevételnövekedést jelenthet.

Szentendre, 2022. december 1.

Novák Andrea
pénzügyi irodavezető

Előkészítette:

Magyar Judit
költségvetésért felelős alpolgármester

Siklósi-Dutkay Csilla
irodavezető